

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Opravné položky z pohľadu českej, slovenskej a medzinárodnej legislatívy
Adjustments from the Perspective of Czech, Slovak and International Legislation

Študent: Adrián Gireth

Vedúci bakalárskej práce: Ing. Jana Hakalová, Ph.D.

Ostrava 2011

Čestné prehlásenie

Miestoprísazne prehlasujem, že som celú svoju prácu okrem Prílohy č. 1 a Prílohy č. 2 vypracoval samostatne.

V Ostrave dňa 11. mája 2011

.....
Adrián Gireth

Pod'akovanie

Na úvod chcem poďakovať pani Ing. Jane Hakalovej, Ph.D. za jej cenné rady a pripomienky pri vedení bakalárskej práce na tému Opravné položky z pohľadu českej, slovenskej a medzinárodnej legislatívy. Taktiež ďakujem oponentke Ing. Irene Kováčikovej.

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Opravné položky podľa platnej legislatívy v Českej republike a Slovenskej republike.....	3
2.1. Opravné položky podľa platnej legislatívy v Českej republike	3
2.1.1. Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku.....	4
2.1.2. Opravné položky k zásobám	6
2.1.3. Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku	8
2.1.4. Opravné položky k pohľadávkam	9
2.1.5. Zákonné opravné položky	11
2.2. Opravné položky podľa platnej legislatívy v Slovenskej republike.....	15
2.2.1. Opravné položky k dlhodobému majetku	16
2.2.2. Opravné položky k finančnému majetku	18
2.2.3. Opravné položky k zásobám	21
2.2.4. Opravné položky k pohľadávkam	23
2.2.5. Zákonné opravné položky	25
2.3. Zrovnanie opravných položiek podľa platnej legislatívy v Českej republike a v Slovenskej republike	26
3. Opravné položky podľa Medzinárodných účtovných štandardov.....	28
3.1. Test na zníženie hodnoty aktiv	28
3.2. Spätné ziskateľná suma	29
3.2.1. Reálna hodnota znížená o náklady spojené s predajom	29
3.2.2. Hodnota z užívania.....	30
3.3. Peňažnotvorná jednotka	30
3.4. Vykazovanie straty zo zníženej hodnoty.....	31
3.5. Zvýšenie hodnoty aktiv so zníženou hodnotou	31
3.6. Zníženie hodnoty zásob.....	32
4. Implementácia opravných položiek podľa Medzinárodných účtovných štandardov vo vybranej nekótovanej spoločnosti	33
4.1. Vytvorenie opravných položiek	34
4.2. Prvý prechod na Medzinárodné účtovné štandardy z pohľadu opravných položiek.....	39
4.3. Zmeny zníženia hodnoty aktiv (opravných položiek) u spoločnosti v roku 2011 pri rozhodnutí tvoriť účtovnú závierku v súlade s Medzinárodnými účtovnými štandardmi	40
4.4. Zrovnanie opravných položiek podľa českej alebo slovenskej legislatívy a podľa Medzinárodných účtovných štandardov.....	43
5. Záver.....	44
Zoznam použitej literatúry	47
Zoznam skratiek	
Prehlásenie o využití výsledkov bakalárskej práce	
Prílohy	

1. Úvod

Do 31. decembra 1992 bola Česká republika a Slovenská republika jedným štátom, ktorý mal spoločnú legislatívu. Od tohto dátumu sa tieto dve krajiny rozdelily a obidve krajiny si prešli radou zmien v účtovníctve. Obidve účtovníctva majú zachytávať reálny obraz o finančnej situácii účtovnej jednotky a poskytovať čo najpresnejšie ekonomické informácie užívateľom, tak aby mohli robiť čo najsprávnejšie rozhodnutia. V Slovenskej republike sa účtovanie o opravných položkách výrazne zmenilo v roku 2007. 1. mája 2004 vstúpila Česká republika a Slovenská republika do Európskej únie. S týmto krokom nastala aj zmena v rozsahu zostavovania účtovnej závierky, pretože účtovné jednotky, ktoré sú emitentom cenných papierov, musia povinne od roku 2005 zostavovať účtovnú závierku podľa IFRS, čiže Medzinárodných účtovných štandardov. Ale účtovnú závierku podľa Medzinárodných účtovných štandardov tvoria aj účtovné jednotky, ktoré sa takto samé rozhodli, nakoľko vedia, že sú týmto krokom omnoho lukratívnejšie pre zahraničných investorov.

Problematicu opravných položiek podľa českej a slovenskej legislatívy som si vybral nakoľko sa mi javí ako veľmi zaujímavá téma, ktorá býva spracovávaná iba veľmi okrajovo v porovnaní s inými účtovnými prípadmi. Keďže opravné položky sú daňovo neuznatelné, okrem opravných položiek k pohľadávkam, mnohé menšie účtovné jednotky o týchto daňovo neuznatelných opravných položkách ani neúčtujú. Práve to vidím ako veľký problém, nakoľko neúčtovanie o opravných položkách môže mať za následok vysoké nadhodnotenie majetku účtovnej jednotky. Problematicu opravných položiek podľa medzinárodnej legislatívy som si vybral, nakoľko české a slovenské podniky, ktoré sú emitentami cenných papierov, musia zostavovať účtovnú závierku podľa Medzinárodných účtovných štandardov. A táto problematika opravných položiek podľa medzinárodnej legislatívy úzko súvisí s opravnými položkami podľa českej alebo slovenskej legislatívy v prípade, ak sa spoločnosť dostane do situácie, kedy sa z roka na rok bude musieť riadiť nie národnou legislatívou, ale Medzinárodnými účtovnými štandardmi.

Cieľom mojej práce je charakteristika tvorby a účtovania opravných položiek v Českej republike a Slovenskej republike. Poukázal by som na odlišnosti v účtovaní opravných položiek v Českej republike a Slovenskej republike. Charakterizoval by som tvorbu opravných položiek podľa Medzinárodných účtovných štandardov. A v neposlednom rade by som poukázal na rozdiely medzi opravnými položkami tvorenými podľa národnej legislatívy

v Českej republike alebo Slovenskej republike, a tvorenými podľa Medzinárodných účtovných štandardov.

Pri spracovaní bakalárskej práce som použil metódu pozorovania a metódu komparácie.

2. Opravné položky podľa platnej legislatívy v Českej republike a Slovenskej republike

2.1. Opravné položky podľa platnej legislatívy v Českej republike

Základnou legislatívou, ktorá upravuje problematiku opravných položiek je:

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platnom znení,
- Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platnom znení,
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., v platnom znení,
- Český účetní standard pro podnikatele č. 005.

Opravné položky sa využívajú v prípadoch, keď účtovná hodnota majetku je vyššia ako hodnota majetku v skutočnosti. Hodnota majetku v skutočnosti sa zisťuje prostredníctvom výsledkov inventarizácie. Opravná položka sa využíva iba na dočasné zníženie hodnoty majetku, ak by sa jednalo o trvalé zníženie hodnoty majetku, tak by sa už použil odpis majetku. Opravná položka nemôže mať aktívny zostatok a je zakázané tvoriť opravnú položku na zvýšenie hodnoty majetku. V prípade nutnosti je možné od roku 2008 tvoriť opravnú položku k majetku, ku ktorému už je tvorená rezerva.[3] „Opravná položka nikdy nemôže existovať sama o sebe, vždy musí existovať v priamej súvislosti s konkrétnym aktívom, ktorého účtovnú hodnotu znižuje. V prípade likvidácie, predaja alebo vkladu aktíva musí byť opravná položka zrušená v súvislosti s vyradením aktíva.“¹

Opravné položky môžu existovať k týmto druhom majetku:

- dlhodobý majetok,
- nedokončený dlhodobý majetok,
- zálohy na dlhodobý majetok,
- zásoby,
- finančný majetok,
- pohľadávky.

---

¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *MERITUM Účetnictví podnikatelů 2010*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 692 s. ISBN 978-80-7357-526-7, s. 179.

2.1.1. Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku

Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku sú upravené v odstavci 4.1. Českého účetního standardu pro podnikatele č. 005.

Bežné opotrebenie majetku sa vyjadruje v účtovníctve odpisom, ale pri prechodnom znížení hodnoty majetku sa využíva opravná položka. Odpis majetku je nevratný, ale opravnú položku je možné zrušiť a reagovať tak na opätovné zvýšenie hodnoty majetku na pôvodnú hodnotu.[3]

Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku slúžia k prechodnému zníženiu ocenenia dlhodobého hmotného a nehmotného majetku k dátumu účtovnej závierky. Ide o dočasné zníženie hodnoty majetku do doby, dokým nepominú dôvody tohoto zníženia. V praxi sa opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku tvoria zriedkavejšie ako k iným druhom majetku, nakoľko slúžia dlhodobo, nespotrebovávajú sa a ich opotrebenie sa vyjadruje trvalým znížením hodnoty prostredníctvom odpisov. Opravná položka k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku sa tvorí v okamžiku zistenia, že úžitková hodnota majetku je podstatne nižšia ako je vykazovaná v účtovníctve po odpočítaní oprávok a toto zníženie hodnoty nemá trvalý charakter.[4]

Najčastejším prípadom prechodného zníženia hodnoty dlhodobého hmotného majetku k rozvahovému dni je jeho predpokladaný predaj, kde predajná cena bude omnoho nižšia ako je jeho ocenenie v účtovníctve. Takže majetok v účtovníctve k dátumu účtovnej závierky bude nadhodnotený. Tento prípad sa väčšinou stáva, keď účtovná jednotka pri odpisovaní majetku nezohľadňuje predpokladané opotrebenie majetku a účtovné odpisy kopírujú daňové odpisy a tým vznikne nutnosť vytvorenia opravnej položky.

„O prechodnom znížení ocenenia dlhodobého nehmotného a hmotného majetku sa účtuje v rámci uzatvárania účtovných kníh pomocou opravných položiek na účtoch účtovnej skupiny 09- Opravné položky k dlhodobému majetku.“² Ako nákladový účet na doúčtovanie sa použije účet č. 559- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek v prevádzkovej činnosti.

Po pominutí dôvodov pre vykazovanie opravnej položky, z výsledkov inventarizácie, sa opravná položka zruší opačným zápisom.

Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku nie sú podľa platnej legislatívy v Českej republike daňovo účinné.

---

² KOLEKTIV AUTORŮ. *MERITUM Účetnictví podnikatelů 2010*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 692 s. ISBN 978-80-7357-526-7, s. 179.

Tab. 2.1 Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku

Účet aktiva	Druh opravnej položky	Účet opravnej položky	Tvorba / Zrušenie (MD) / (D)
01x	k dlhodobému nehmotnému majetku	091	559
02x, 03x	k dlhodobému hmotnému majetku	092	559
041	k dlhodobému nedokončenému nehmotnému majetku	093	559
042	k dlhodobému nedokončenému hmotnému majetku	094	559
05x	k poskytnutým zálohám na dlhodobý majetok	095	559

Príklad 2.1

Účtovná jednotka poskytla zálohu na zariadenie sušiarenskej linky vo výške 950 000Kč. Dodávateľ zariadenia sa ukázal ako nespoľahlivý, zariadenie v dohodnutom termíne nedodal a zálohu zatiaľ nevrátil. Termín pre vrátenie zálohy nastal pred siedmimi mesiacmi. Pre dôvodné podozrenie, že záloha nebude vrátená, bola vytvorená opravná položka k poskytnutej zálohe na sušiarensku linku. V súčasnej dobe prebieha jednanie o zmieri alebo o podaní žaloby.

Tab. 2.2 Tvorba opravnej položky k poskytnutej zálohe

	Suma v Kč	MD	D
Tvorba opravnej položky k poskytnutej zálohe na sušiarensku linku	950 000	559	095

V nasledujúcom účtovnom období došlo zo strany dodávateľa k vráteniu zálohy na sušiarenskú linku účtovnej jednotke.

Tab. 2.3 Zrušenie opravnej položky k poskytnutej zálohe

	Suma v Kč	MD	D
Zrušenie opravnej položky k poskytnutej zálohe na sušiarenskú linku	950 000	095	559

2.1.2. Opravné položky k zásobám

Opravné položky k zásobám sú upravené v odstavci 4.2. Českého účtovníka standardu pro podnikatele č. 005.

Ak sa pri inventarizácii zistí, že hodnota zásob je nižšia ako je ocenenie zásob v účtovníctve, vytvorí sa k zásobám opravná položka. Opravné položky k zásobám nesmú mať debetný zostatok a nejde ich tvoriť súbežne na ten istý titul, na ktorý tvoríme rezervu.[4]

„Tvorba opravnej položky k zásobám je pomerne častou záležitosťou, lebo práve u zásob dochádza k tomu, že sú nepredajné, nízkoobrátkové, zastaralé.”³

Ich tvorba je povinná v prípade, keď skutočná hodnota zásob je nižšia ako ich účtovná hodnota. Ak by sa nevytvorili, v súvahe účtovnej jednotky by došlo k vykázaniu nadhodnotených aktiv, čo by bolo v rozpore so zásadou verného zobrazenia.

Príkladom pre vytvorenie opravnej položky k zásobám môžu byť poškodené zásoby alebo zásoby, u ktorých došlo k zrušeniu výroby.[4]

Tvorba opravných položiek k zásobám sa účtuje na vrub účtu 559- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek v prevádzkovej činnosti súvzťazne k príslušným účtom účtovnej skupiny 19- Opravné položky k zásobám. Zrušenie alebo zníženie opravnej položky k zásobám sa účtuje opačným zápisom ako je tvorba opravnej položky k zásobám.

Opravné položky k zásobám nie sú podľa platnej legislatívy v Českej republike daňovo účinné.

³ KOLEKTIV AUTORŮ. *MERITUM Účetnictví podnikatelů 2010*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 692 s. ISBN 978-80-7357-526-7, s. 181.

Tab. 2.4 Prehľad opravných položiek k zásobám

Účet aktiva	Druh opravnej položky	Účet opravnej položky	Tvorba / Zrušenie (MD) / (D)
112	k materiálu	191	559
121	k nedokončenej výrobe	192	559
122	k polotovarom vlastnej výroby	193	559
123	k výrobkom	194	559
124	k zvieratám	195	559
132	k tovaru	196	559
151	k zálohám na materiál	197	559
153	k zálohám na tovar	198	559
152	k zálohám na zvieratá	199	559

Príklad 2.2

Pri inventarizácii zásob účtovná jednotka zistila, že sa znížila cena zásob tovaru obstaraného za 400 000Kč o 30%. Nedochádza k definitívnemu zníženiu ocenenia. Účtovná jednotka pristúpila k tvorbe opravnej položky k tovaru.

Tab. 2.5 Tvorba opravnej položky k tovaru

	Suma v Kč	MD	D
Tvorba opravnej položky k tovaru	120 000	559	196

V nasledujúcom účtovnom období účtovná jednotka pri inventarizácii zásob zrušila opravnú položku k tovaru z dôvodu zániku opodstatnenosti jej existencie.

Tab. 2.6 Zrušenie opravnej položky k tovaru

	Suma v Kč	MD	D
Zrušenie opravnej položky k tovaru	120 000	196	559

2.1.3. Opravné položky ku krátkodobému finančnímu majetku

Opravné položky ku krátkodobému finančnímu majetku sú upravené v odstavci 4.3. Českého účetního standardu pro podnikatele č. 005.

O opravných položkách ku krátkodobému finančnímu majetku sa účtuje vo výnimočných prípadoch z dôvodu prechodného zníženia jeho ocennenia v rámci uzatvárania účtovných kníh. Väčšinou ide o zníženie ceny z titulu predpokladanej nižšej predajnej ceny ako je ocenenie majetku v účtovníctve. U krátkodobých cenných papierov, ktoré sa oceňujú reálnou hodnotou sa opravná položka netvorí.[4]

Opravné položky sa vytvárajú v prípadoch, keď zníženie ocenenia krátkodobého finančního majetku nie je trvalého charakteru. Tvorba opravnej položky sa prevádza na základe inventarizácie, pri ktorej bolo zistené, že hodnota majetku je v nižšej hodnote ako je hodnota zachytená v účtovníctve na príslušnom majetkovom účte.

Vytvorené opravné položky sa znížia, poprípade zrušia, pokiaľ inventarizácia prevedená v nasledujúcom období nepreukáže opodstatnenosť tejto sumy. Opravné položky ku krátkodobému finančnímu majetku nesmú mať aktívny zostatok.[4]

„Analytické účty sa vedú podľa jednotlivých druhov cenných papierov, ku ktorým bola opravná položka vytvorená.“⁴

Tvorba opravnej položky ku krátkodobému finančnímu majetku sa účtuje na vrub účtu 579- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek vo finančnej oblasti súvzťazne k účtu 291- Opravná položka ku krátkodobému finančnímu majetku. Zrušenie alebo zníženie opravnej položky ku krátkodobému finančnímu majetku sa účtuje opačným zápisom ako je tvorba opravnej položky ku krátkodobému finančnímu majetku.

Opravné položky ku krátkodobému finančnímu majetku nie sú podľa platnej legislatívy v Českej republike daňovo účinné.

---

⁴ KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8, s. 70.

Príklad 2.3

Pri inventarizácii účtovná jednotka zistila, že sa znížila hodnota majetkového cenného papieru. Obstarávacia cena majetkového cenného papieru činila 100 000Kč, reálna hodnota ku dňu zostavenia účtovnej závierky je 85 000Kč. Nedochádza k definitívnemu zníženiu ocenenia. Účtovná jednotka pristúpila k tvorbe opravnej položky k majetkovému cennému papieru.

Tab. 2.7 Tvorba opravnej položky k majetkovému cennému papieru

	Suma v Kč	MD	D
Tvorba opravnej položky k majetkovému cennému papieru	15 000	579	291

Na ďalší rok bola reálna hodnota majetkového cenného papieru ku dňu zostavenia účtovnej závierky 95 000Kč, preto účtovná jednotka znížila sumu opravnej položky k majetkovému cennému papieru.

Tab. 2.8 Zníženie opravnej položky k majetkovému cennému papieru

	Suma v Kč	MD	D
Zníženie opravnej položky k majetkovému cennému papieru	10 000	291	579

2.1.4. Opravné položky k pohľadávkam

Opravné položky k pohľadávkam sú upravené v odstavci 4.4. Českého účetního standardu pro podnikatele č. 005 a v zákone č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platnom znení.

V praxi sa najčastejšie stretávame s tvorbou opravných položiek k pohľadávkam. Dôvod je úplne prostý, nakoľko vytvorená opravná položka za splnenia zákonom daných podmienok môže byť daňovo uznateľná. Ale v prvom rade sa využíva tvorba účtovných opravných položiek k pohľadávkam ako nástroj pre zrealizovanie ocenenia pohľadávok k dátumu účtovnej uzávierky, kde opravnou položkou vyjadríme prechodné zníženie hodnoty pohľadávky. U pohľadávok sa zásada opatrnosti uplatňuje v závislosti na dobe, po ktorú je pohľadávka k dátumu účtovnej uzávierky po splatnosti. Obvykle pri pohľadávke s dobou po splatnosti dlhšou ako je 180 dní, sa predpokladá 50% pravdepodobnosť úhrady pohľadávky.

Tomu by malo odpovedať vytvorenie opravnej položky vo výške 50% menovitej hodnoty pohľadávky. Ak máme pohľadávku po splatnosti dlhšie ako jeden rok, účtuje sa obvykle opravná položka k pohľadávke v plnej sume pohľadávky. Typickým príkladom sú pohľadávky, ktoré má účtovná jednotka za dlžníka v úpadku. V takomto prípade by mala byť takáto pohľadávka vyjadrená výrazným poklesom hodnoty pohľadávky.[4]

Suma opravnej položky k pohľadávke nikdy nesmie presiahnuť účtovnú hodnotu pohľadávky na súvahovom účte, ku ktorému je opravná položka tvorená.

Opravné položky k pohľadávkam rozlišujeme na:

- Záonné, ktorých tvorbu upravuje zákone č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platnom znení. Ich tvorba je daňovo účinným nákladom a ich zrušenie je taktiež daňovo účinné.
- Účtovné, ktorých tvorbu si upravuje účtovná jednotka internou smernicou a ich tvorba alebo zrušenie nie je daňovo účinné.

Tvorba zákonnej opravnej položky k pohľadávkam sa účtuje na vrub účtu 558- Tvorba a zúčtovanie zákonných opravných položiek v prevádzkovej činnosti súvzťažne k účtu 391- Opravná položka k pohľadávkam. Zrušenie zákonnej opravnej položky k pohľadávkam sa účtuje opačným zápisom ako je tvorba zákonnej opravnej položky k pohľadávkam.

Tvorba účtovnej opravnej položky k pohľadávkam sa účtuje na vrub účtu 559- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek v prevádzkovej činnosti súvzťažne k účtu 391- Opravná položka k pohľadávkam. Zrušenie alebo zníženie účtovnej opravnej položky k pohľadávkam sa účtuje opačným zápisom ako je tvorba účtovnej opravnej položky k pohľadávkam.

Nakoľko účtovanie o zákonných opravných položkách k pohľadávkam a účtovných opravných položkách k pohľadávkam je podobné, je vhodné, aby účtovná jednotka viedla analytický účet 391.

Účtovné opravné položky k pohľadávkam nie sú podľa platnej legislatívy v Českej republike daňovo účinné.

Príklad 2.4

Účtovná jednotka má vo svojej internej účtovnej smernici stanovené, že k pohľadávkam, ktoré sú po splatnosti dlhšie ako 180 dní bude vytvorená 50% opravná položka. Účtovná jednotka vlastní pohľadávku s dobou po splatnosti 183 dní v hodnote 100 000Kč. Účtovná jednotka pristúpila k tvorbe účtovnej opravnej položky k pohľadávke.

Tab. 2.9 Tvorba účtovnej opravnej položky k pohľadávke

	Suma v Kč	MD	D
Tvorba účtovnej opravnej položky k pohľadávke	50 000	559	391

Nakoniec po týždni od vytvorenia účtovnej opravnej položky k pohľadávke došlo k inkasu pohľadávky od odberateľa účtovnej jednotke. Účtovná jednotka zrušila účtovnú opravnú položku.

Tab. 2.10 Zrušenie účtovnej opravnej položky k pohľadávke

	Suma v Kč	MD	D
Zrušenie účtovnej opravnej položky k pohľadávke	50 000	391	559

2.1.5. Zákonné opravné položky

Zákonné opravné položky upravuje:

- Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platnom znení,
- Český účetní standard pro podnikatele č. 005,
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platnom znení,
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platnom znení.

Zákonné opravné položky sú ako jediné opravné položky daňovo účinné. Je možné ich tvoriť iba k pohľadávkam, ktoré podrobnejšie definuje zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platnom znení. Daňová účinnosť u opravných položiek je iba dočasná. Opravné položky sú tvorené len na prechodnú dobu. Zákonné opravné položky sa zrušia, keď dôjde k pominutiu dôvodu pre ich existenciu alebo ak pohľadávka, ku ktorej bola vytvorená opravná položka sa premlčala, poprípade nastal dôvod, že odpis pohľadávky sa považuje za výdaj na dosiahnutie, zaistenie a udržanie príjmov podľa ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platnom znení.

Výhody zákonných opravných položiek:

- znižujú daňový základ zvýšený vznikom nezaplatenej pohľadávky,
- pri postúpení pohľadávky zvyšuje zákonná opravná položka jej hodnotu pre možný daňový odpis,
- odpis pohľadávky je až do sumy jej zákonnej opravnej položky daňovo uznateľným nákladom za predpokladu splnenia náležitostí uvedených v § 24 odstavce 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z príjmov, v platnom znení.

Základné rozdelenie zákonných opravných položiek je nasledovné:

- opravné položky k nepremlčaným pohľadávkam splatným po 31. decembri 1994,
- opravné položky k pohľadávkam za dlžníkov v insolvenčnom riadení,
- opravné položky k pohľadávkam drobnej hodnoty.

Opravné položky k nepremlčaným pohľadávkam splatným po 31. decembri 1994

Veriteľovi, ktorý vedie účtovníctvo, vznikol zdaniteľný výnos a táto zdanená neuhradená pohľadávka ho poškodzuje. K zmierneniu daňového poškodenia veriteľa je určená práve táto opravná položka, ktorá vychádza z doby, ktorá uplynula od splatnosti pohľadávky. Nie je ale dovolené tvoriť opravné položky k pohľadávkam: za spoločníkov za upísaný vlastný kapitál, medzi spojenými osobami alebo nadobudnuté postúpením.[4]

K nepremlčaným pohľadávkam po dobe splatnosti sa môže vytvoriť daňovo účinná opravná položka do výšky 20% hodnoty neuhradenej pohľadávky, pokiaľ uplynulo od doby splatnosti viac ako 6 mesiacov, a táto pohľadávka je nižšia ako 200 000Kč.

Pokiaľ však bolo ohľadne takýchto pohľadávok zahájené rozhodcovské riadenie, súdne riadenie alebo správne riadenie a účtovná jednotka sa tohoto riadenia riadne účastní, potom môže vytvárať opravné položky až do výšky uvedenej v Tabuľke 2.3.

Tab. 2.11 Opravné položky k nepremlčaným pohľadávkam

Pohľadávka po dobe splatnosti	Opravná položka vo výške
6 mesiacov; pohľadávka > 200 000Kč	20% z neuhradenej rozvahovej hodnoty pohľadávky
12 mesiacov	33% z neuhradenej rozvahovej hodnoty pohľadávky
18 mesiacov	50% z neuhradenej rozvahovej hodnoty pohľadávky
24 mesiacov	66% z neuhradenej rozvahovej hodnoty pohľadávky
30 mesiacov	80% z neuhradenej rozvahovej hodnoty pohľadávky
36 mesiacov	100% z neuhradenej rozvahovej hodnoty pohľadávky

Opravné položky k pohľadávkam za dlžníkov v insolvenčnom riadení

Účtovná jednotka môže vytvoriť daňovo účinnú opravnú položku k pohľadávke za dlžníka v insolvenčnom riadení až do výšky 100% neuhradenej rozvahovej hodnoty pohľadávky, ak túto pohľadávku prihlási k insolvenčnému súdu v lehote od zahájenia insolvenčného riadenia až do uplynutia lehoty stanovenej rozhodnutím o úpadku. Ak by sa prihlásila účtovná jednotka vlastniaca takúto pohľadávku až po stanovenej lehote, potom tvorba opravnej položky nie je daňovo účinná. Insolvenčný súd vydáva rozhodnutie, v ktorom stanoví lehotu pre prihlásenie pohľadávok a táto lehota nesmie byť kratšia ako 30 dní a dlhšie ako 2 mesiace. Včasné prihlásenie musí byť veriteľ schopný preukázať. Okrem dodržania lehoty pre prihlásenie pohľadávky musí ešte účtovná jednotka jednoznačne preukázať existenciu pohľadávky. Tvorba zákonných opravných položiek je možná iba v období, za ktoré sa podáva daňové priznanie a v ktorom bola pohľadávka prihlásená.[4]

V prípade, keď insolvenčný súd zruší riadenie, pre nedostatok majetku úpadcu, vytvorenú opravnú položku veriteľ zruší a celú pohľadávku daňovo odpíše.[4]

Pohľadávky vylúčené z insolvenčného riadenia podľa §2, odstavca 2 zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platnom znení sú: pohľadávky z titulu cenných papierov a ostatných investičných nástrojov, úvery, pôžičky,

ručenie, zálohy, plnenie v prospech vlastného kapitálu, úhrada straty spoločnosti, smluvné pokuty, úroky z omeškania, poplatky z omeškania, penále a iné sankcie zo záväzkových vzťahov, pohľadávky nabyté bezúplatne a súbor pohľadáviek.[4]

Príklad 2.5

Účtovná jednotka vlastní pohľadávku v hodnote 170 000Kč. Na dlžníka bol prehlásený konkurz. Veriteľ svoju pohľadávku riadne prihlásil v stanovenej lehote a vytvoril opravnú položku vo výške 100%. Na základe výsledku insolvenčného riadenia účtovná jednotka obdržala z prihlásenej pohľadávky čiastku 100 000Kč. Účtovná jednotka vytvorenú opravnú položku zrušila a zostávajúcu neuhradenú čiastku pohľadávky v hodnote 70 000Kč daňovo odpísala.

Tab. 2.12 Účtovanie o zákonnej opravnej položke k pohľadávke

	Suma v Kč	MD	D
Tvorba zákonnej opravnej položky k pohľadávke	170 000	558	391
Čiastočná úhrada pohľadávky na základe insolvenčného riadenia	100 000	221	311
Daňovo účinný odpis zostávajúcej časti pohľadávky	70 000	546	311
Zrušenie opravnej položky	170 000	391	558

Opravné položky k pohľadávkam drobnej hodnoty

Účtovná jednotka môže tvoriť 100% daňovo účinnú opravnú položku k nepremlčaným pohľadávkam, ktorých rozvahová hodnota bez príslušenstva neprevyšuje 30 000Kč a sú po splatnosti dlhšie ako 12 mesiacov. Celková hodnota pohľadávok bez príslušenstva vzniknutých voči tomu istému dlžníkovi, nesmie presiahnuť za celé zdaňovacie obdobie hodnotu 30 000Kč. Nesmie ísť ani o pohľadávku za upísaný vlastný kapitál.[3]

2.2. Opravné položky podľa platnej legislatívy v Slovenskej republike

Základnou legislatívou, ktorá upravuje problematiku opravných položiek je:

- Zákon č. 431/2002 Z. z., o účtovníctve, v platnom znení,
- Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z príjmov, v platnom znení,
- Opatrenie MF SR č. MF/25814/2006-74, ktorým sa stanovili podrobnosti o postupoch účtovania pre podnikateľov účtujúcich v podvojnom účtovníctve, v platnom znení.

Opravné položky v účtovníctve sa tvoria k jednotlivým druhom majetku účtovnej jednotky a tvoria sa v prípade, ak dôjde k zníženiu ocenenia tohto majetku v účtovníctve. Opravné položky sa účtujú na základe výsledkov inventarizácie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Opravná položka sa tvorí na základe zásady opatrnosti a účtujeme o nej v prípade ak nastala skutočnosť, ktorá je dôvodom na odhad zníženia budúcich ekonomických úžitkov z tohto majetku. Opravná položka sa účtuje v sume opodstatneného predpokladu zníženia hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa posudzuje opodstatnenosť účtovania tvorby opravnej položky a trvania opodstatnenosti existencie a sumy už vytvorenej opravnej položky k majetku. Opravná položka nemá aktívny zostatok, čiže nemôže vykazovať záporne hodnoty.

Zrušenie opravnej položky sa účtuje z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva, alebo z dôvodu úplného (čiastočného) zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty majetku. Zrušenie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva, napríklad pri predaji, likvidácii, darovaní, sa účtuje pred vyradením majetku z účtovníctva.

Opravné položky môžu existovať k týmto druhom majetku:

- dlhodobý majetok,
- nedokončený dlhodobý majetok,
- preddavky na dlhodobý majetok,
- zásoby,
- finančný majetok,
- pohľadávky.

2.2.1. Opravné položky k dlhodobému majetku

Opravné položky k dlhodobému majetku sú upravené v § 18 odstavce 4 a 11 Opatrenia MF SR č. MF/25814/2006-74, v platnom znení.

Opravná položka k dlhodobému majetku sa tvorí, ak predpokladaná hodnota ďalšieho využitia dlhodobého majetku účtovnou jednotkou je nižšia ako jeho ocenenie v účtovníctve. Ocenením u odpisovaného dlhodobého majetku sa chápe ocenenie po zohľadnení oprávok a už vytvorenej opravnej položky a u neodpisovaného dlhodobého majetku ocenenie po zohľadnení už vytvorenej opravnej položky. Ďalším prípadom tvorby opravnej položky k dlhodobému majetku je prípad, keď predpokladaná predajná cena znížená o náklady na predaj je nižšia ako hodnota zachytená v účtovníctve.[8]

Vytvorená opravná položka k dlhodobému majetku sa môže zrušiť pri dvoch prípadoch. Prvý prípad je z dôvodu zániku opodstatnenosti jej trvania, napríklad účtovná hodnota dlhodobého hmotného majetku sa opäť zvýšila, potom vytvorená opravná položka sa musí znížiť alebo zrušiť. Druhý prípad zrušenia vytvorenej opravnej položky bude v prípade, keď účtovná jednotka pristúpi k vyradeniu dlhodobého majetku z účtovníctva, ku ktorému bola vytvorená opravná položka, napríklad pri predaji majetku, jeho darovaní, škode. Pri tomto spôsobe sa musí pred samotným účtovaním vyradenia majetku zúčtovať opravná položka.[8]

Tvorba opravných položiek k dlhodobému majetku sa účtuje na vrub účtu 553- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku súvzťazne k príslušným účtom účtovnej skupiny 09- Opravné položky k dlhodobému majetku. Zrušenie alebo zníženie opravnej položky k dlhodobému majetku pri zániku opodstatnenosti trvania opravnej položky sa účtuje opačným zápisom ako je tvorba opravnej položky k dlhodobému majetku. Zrušenie opravnej položky pri vyradení dlhodobého majetku z účtovníctva sa účtuje na vrub príslušného účtu účtovnej skupiny 09- Opravné položky k dlhodobému majetku súvzťazne k príslušnému účtu aktiva, prípadne u dlhodobého nehmotného majetku alebo dlhodobého hmotného odpisovaného majetku účtu oprávok takéhoto majetku.

Opravné položky k dlhodobému majetku nie sú podľa platnej legislatívy v Slovenskej republike daňovo účinné.

Tab. 2.13 Prehľad opravných položiek k dlhodobému majetku

Účet aktiva	Druh opravnej položky	Účet opravnej položky	Tvorba / Zrušenie (MD) / (D)
01x	k dlhodobému nehmotnému majetku	091	553
02x, 03x	k dlhodobému hmotnému majetku	092	553
041	k nedokončenému dlhodobému nehmotnému majetku	093	553
042	k nedokončenému dlhodobému hmotnému majetku	094	553
05x	k poskytnutým preddavkom na dlhodobý majetok	095	553
06x	k dlhodobému finálnemu majetku	096	553

Príklad 2.6

Účtovná jednotka vlastní pozemok, ktorého obstarávacía cena je vo výške 5000€. V bežnom účtovnom období ku dňu zostavenia účtovnej závierky na základe výsledkov inventarizácie účtovná jednotka zistila, že úžitková hodnota pozemku je vo výške 4000€. Vo výške rozdielu medzi ocenením v účtovníctve a úžitkovou hodnotou účtovná jednotka vytvorila opravnú položku vo výške 1000€.

Tab. 2.14 Tvorba opravnej položky k pozemku

	Suma v €	MD	D
Tvorba opravnej položky k pozemku	1000	553	092

V nasledujúcom účtovnom období účtovná jednotka:

a) zrušila opravnú položku z dôvodu vyradenia pozemku z účtovníctva

Tab. 2.15 Zúčtovanie opravnej položky k pozemku

	Suma v €	MD	D
Zúčtovanie opravnej položky k pozemku	1000	092	031
Vyradenie pozemku z účtovníctva	4000	541	031

b) úplne zrušila opravnú položku z dôvodu zániku opodstatneného predpokladu trvania
zníženia hodnoty dlhodobého hmotného majetku neodpisovaného

Tab. 2.16 Zrušenie opravnej položky k pozemku

	Suma v €	MD	D
Zrušenie opravnej položky k pozemku	1000	092	553

2.2.2. Opravné položky k finančnému majetku

Opravné položky k finančnému majetku sú upravené v § 18 odstavce 2, 3, 6 a 11
Opatrenia MF SR č. MF/25814/2006-74, v platnom znení.

Finančný majetok sa dá rozdeliť na krátkodobý finančný majetok a dlhodobý finančný majetok. Krátkodobý finančný majetok tvoria majetkové cenné papiere na obchodovanie, vlastné akcie a vlastné obchodné podiely, dlhové cenné papiere na obchodovanie, vlastné dlhopisy, dlhové cenné papiere so splatnosťou do jedného roka držané do splatnosti a ostatné realizovateľné cenné papiere, ktoré nájdeme v účtovnej skupine 25- Krátkodobý finančný majetok. Dlhodobý finančný majetok tvoria podielové cenné papiere a podiel v dcérskej účtovnej jednotke, podielové cenné papiere a podiely v spoločnosti s podstatným vplyvom, realizovateľné cenné papiere a podiely, dlhové cenné papiere držané do splatnosti, pôžičky účtovnej jednotky v konsolidovanom celku, ostatné pôžičky a ostatný dlhodobý finančný majetok, ktoré nájdeme v účtovnej skupine 06- Dlhodobý finančný majetok.[8]

Pri tvorbe opravnej položky k finančnému majetku musíme poznať obstarávaciu cenu a reálnu hodnotu cenných papierov a podielov. Cenné papiere a podiely sa oceňujú pri ich obstaraní obstarávacou cenou, ktorej súčasťou sú náklady súvisiace s obstaraním, napríklad

poplatky a provízie maklérom, poradcom. Súčasťou obstarávacej ceny nie sú úroky z úverov na obstaranie cenných papierov a podielov, kurzové rozdiely a náklady spojené s držbou cenného papiera a podielu. Ocenenie reálnou hodnotou sa prevádza vždy ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a je to buď tržná cena alebo kvalifikovaný odhad ceny.[8]

Opravnú položku tvoríme, ak obstarávacia cena je väčšia ako reálna hodnota, z čoho nám vlastne vyplýva že došlo k zníženiu ocenenia finančného majetku v účtovníctve. Pri účtovaní používame účty: 565- Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k finančnému majetku, 096- Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku a 291- Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku.

Tab. 2.17 Tvorba opravnej položky k finančnému majetku

Tvorba opravnej položky	MD	D
u krátkodobého finančného majetku	565	291
u dlhodobého finančného majetku	565	096

Ak reálna hodnota je väčšia ako obstarávacia cena a k finančnému majetku bola vytvorená opravná položka, hodnota vo výške vytvorenej opravnej položky v predchádzajúcom období sa zruší. Ak by tento rozdiel medzi reálnou hodnotou a obstarávacou cenou bol väčší ako vytvorená opravná položka, tak je ešte potrebné doúčtovať zvýšenie ocenenia finančného majetku, ktoré sa prevádza pomocou účtu 414- Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

Opravné položky k finančnému majetku nie sú podľa platnej legislatívy v Slovenskej republike daňovo účinné.

Tab. 2.18 Zrušenie opravnej položky k finančnému majetku a zvýšenie ocenenia finančného majetku

Zrušenie opravnej položky:	MD	D
a) u krátkodobého finančného majetku	291	565
b) u dlhodobého finančného majetku	096	565
Zvýšenie ocenenia:		
a) u krátkodobého finančného majetku (pri účte 257)	257	414
b) u dlhodobého finančného majetku (pri účte 063)	063	414

Príklad 2.7

Obstarávacía cena realizovateľných cenných papierov bola vo výške 1000€, reálna hodnota ku dňu zostavenia účtovnej závierky je 800€. Došlo k poklesu ocenenia majetku na účte 063- Realizovateľné cenné papiere a podiely. Účtovná jednotka pristúpila k tvorbe opravnej položky.

Tab. 2.19 Tvorba opravnej položky

	Suma v €	MD	D
Tvorba opravnej položky	200	565	096

Na ďalší rok bola reálna hodnota realizovateľných cenných papierov ku dňu zostavenia účtovnej závierky 1100€.

Tab. 2.20 Zrušenie opravnej položky

	Suma v €	MD	D
Zrušenie opravnej položky	200	096	565
Zvýšenie ocenenia	100	063	414

2.2.3. Opravné položky k zásobám

Opravné položky k zásobám sú upravené v § 18 odstavce 5 Opatrenia MF SR č. MF/25814/2006-74, v platnom znení.

Opravná položka k zásobám sa tvorí, ak účtovná jednotka pri inventarizácii zistí, že reálna hodnota zásob je nižšia ako je ocenenie v účtovníctve. Pritom toto zníženie hodnoty zásob nemá definitívny charakter. Čiastka opravnej položky k zásobám sa zistí pri porovnaní hodnoty, ktorou sú zásoby ocenené v účtovníctve, s hodnotou, za ktorú by sa dali predat', poprípade použiť pre vlastné potreby po odčítaní predpokladaných nákladov na predaj alebo dokončenie. Ide o docielenie toho u účtovnej jednotky, aby ocenenie zásob v účtovníctve nebolo vyššie ako je predajná cena alebo použitie pre vlastné potreby.[1]

Hodnota opravnej položky k zásobám sa rovná obstarávacej cene mínus čistej realizačnej hodnote. Obstarávacia cena je hodnota ocenenia zásob v účtovníctve. Čistá realizačná hodnota zásob sa rovná predpokladanej predajnej cene zníženej o náklady na predaj alebo predpokladanému využitiu pre vlastné potreby zníženému o predpokladané náklady na dokončenie.

Zrušenie opravnej položky k zásobám môže nastať v dvoch prípadoch. Prvým prípadom je, keď zanikne opodstatnenosť predpokladu trvania zníženia hodnoty zásob. Druhý prípad môže nastať, keď účtovná jednotka vyradí zásoby z účtovníctva.

Tvorba opravných položiek k materiálu a k tovaru sa účtuje na vrub účtu 505- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k zásobám súvzťažne k príslušným účtom účtovnej skupiny 19- Opravné položky k zásobám. Tvorba opravných položiek k nedokončenej výrobe, k polotovarom vlastnej výroby, k výrobkom a k zvieratám sa účtuje na vrub príslušného účtu účtovnej skupiny 61- Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob súvzťažne k príslušným účtom účtovnej skupiny 19- Opravné položky k zásobám.

Zrušenie alebo zníženie opravnej položky k zásobám pri zániku opodstatnenosti trvania opravnej položky sa účtuje opačným zápisom ako je tvorba opravnej položky k zásobám. Zrušenie opravnej položky pri vyradení zásob z účtovníctva sa účtuje na vrub príslušného účtu účtovnej skupiny 19- Opravné položky k zásobám súvzťažne k príslušnému účtu aktiva.

Opravné položky k zásobám nie sú podľa platnej legislatívy v Slovenskej republike daňovo účinné.

Tab. 2.21 Prehľad opravných položiek k zásobám

Účet aktiva	Druh opravnej položky	Účet opravnej položky	Tvorba / Zrušenie (MD) / (D)
112	k materiálu	191	505
121	k nedokončenej výrobe	192	611
122	k polotovarovom vlastnej výroby	193	612
123	k výrobkom	194	613
124	k zvieratám	195	614
132	k tovaru	196	505

Príklad 2.8

Pri inventarizácii zásob účtovná jednotka zistí, že tovar na sklade a v predajniach má vyššiu obstarávaciu cenu ako je predajná cena. Obstarávacia cena činí 2000€, ale predajná cena len 1800€. Nedochádza k definitívnemu zníženiu ocenenia. Náklady na predaj sú v hodnote 100€. Účtovná jednotka vytvorila opravnú položku k tovaru.

Tab. 2.22 Tvorba opravnej položky k tovaru

	Suma v €	MD	D
Tvorba opravnej položky k tovaru	300	505	196

Sumu 300€ sme dostali odpočítaním čistej realizačnej hodnoty od obstarávacej ceny. Čistá realizačná hodnota zásob je v sume 1700€, ktorú sme dostali odpočítaním nákladov na predaj od predajnej ceny.

V nasledujúcom účtovnom období účtovná jednotka:

a) zrušila opravnú položku k tovaru z dôvodu vyradenia tovaru z účtovníctva

Tab. 2.23 Zúčtovanie opravnej položky k tovaru

	Suma v €	MD	D
Zúčtovanie opravnej položky k tovaru	300	196	132

b) zrušila opravnú položku k tovaru z dôvodu zániku opodstatnenosti jej existencie

Tab. 2.24 Zrušenie opravnej položky k tovaru

	Suma v €	MD	D
Zrušenie opravnej položky k tovaru	300	196	505

2.2.4. Opravné položky k pohľadávkam

Opravné položky k pohľadávkam sú upravené v § 18 odstavce 7 a 8 Opatrenia MF SR č. MF/25814/2006-74, v platnom znení.

Účtovná jednotka tvorí opravnú položku k pohľadávkam, ak sa opodstatnene domnieva, že jej dlžník by nemusel úplne alebo čiastočne zaplatiť túto pohľadávku. Účtovanie tvorby opravnej položky k pohľadávkam sa prevádza pomocou účtu 547 a účtu 391. Na strane Má dať sa nachádza účet 547- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam a na strane Dať sa nachádza účet 391- Opravné položky k pohľadávkam. Čiastku opravnej položky k pohľadávke si účtovná jednotka určuje sama.

U dlhodobých pohľadávok, kde nie je stanovený úrok počas doby splácania, sa musí hodnota pohľadávky upraviť na súčasnú hodnotu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Za dlhodobú pohľadávku sa považuje pohľadávka s dobou splatnosti dlhšou ako jeden rok. Aby sme vypočítali súčasnú hodnotu pohľadávky vychádzame zo Vzorca 2.1. Po odpočítaní súčasnej hodnoty pohľadávky od hodnoty pohľadávky, získame hodnotu opravnej položky k pohľadávke. V účtovnej závierke sa potom vykáže pohľadávka v súčasnej hodnote.

Účtovné opravné položky k pohľadávkam nie sú podľa platnej legislatívy v Slovenskej republike daňovo účinné.

Vzorec 2.1 Výpočet súčasnej hodnoty u dlhodobej pohľadávky

$$\text{súčasná hodnota} = \frac{\text{hodnota pohľadávky}}{(1 + \text{úroková sadzba})^{\text{počet rokov}}}$$

Príklad 2.9

Dlhodobá pohľadávka v hodnote 400€ bude uhradená účtovnej jednotke za 3 roky. Nie je stanovený úrok počas doby splácania. Úroková sadzba je 8%.

$$\text{súčasná hodnota pohľadávky} = \frac{400}{(1 + 0,08)^3} = 317,53$$

K pohľadávke na 400€ sa vytvorí opravná položka v hodnote 82,47€ a v účtovnej závierke sa vykáže pohľadávka v hodnote 317,53€.

Zrušenie opravnej položky k pohľadávkam sa účtuje na strane Má dať účet 391 a na strane Dal účet 547 pri zániku opodstatnenosti predpokladu trvania zníženia hodnoty pohľadávky. A ak účtovná jednotka vyraduje pohľadávku z účtovníctva dochádza tiež k zrušeniu opravnej položky k pohľadávkam, ktoré sa účtuje na strane Má dať účet 391 a strane Dal účtovná skupina 31x- Pohľadávky.

Príklad 2.10

Účtovná jednotka vlastní pohľadávku v hodnote 5000€, u ktorej je riziko, že ju dlžník sčasti nesplatí. Účtovná jednotka pristúpi k tvorbe opravnej položky k pohľadávke vo výške 2000€.

Tab. 2.25 Tvorba opravnej položky k pohľadávke

	Suma v €	MD	D
Tvorba opravnej položky k pohľadávke	2000	547	391

a) V nasledujúcom účtovnom období zaplatí dlžník plnú cenu pohľadávky. Účtovná jednotka zruší opravnú položku k pohľadávke z dôvodu pominutia existencie rizika nezaplatenia.

Tab. 2.26 Zrušenie opravnej položky k pohľadávke

	Suma v €	MD	D
Úhrada plnej ceny pohľadávky	5000	221	311
Zrušenie opravnej položky k pohľadávke	2000	391	547

b) V nasledujúcom účtovnom období dlžník nezaplatí vôbec. Účtovná jednotka pristúpi k odpisu pohľadávky do nákladov (vyradenie pohľadávky z účtovníctva).

Tab. 2.27 Zrušenie opravnej položky k pohľadávke pri odpise pohľadávky

	Suma v €	MD	D
Zrušenie opravnej položky k pohľadávke	2000	391	311
Odpis pohľadávky do nákladov	3000	546	311

2.2.5. Záonné opravné položky

Účtovná jednotka môže tvoriť aj záonné opravné položky, ktoré sú uvedené v zákone č. 595/2003 Z. z., o dani z príjmov, v platnom znení. Ide hlavne o tvorbu opravných položiek k nepremlčaným pohľadávkam a tvorbu opravných položiek k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní a reštrukturalizačnom konaní. Záonné opravné položky sú ako jediné opravné položky daňovo účinné.

„U nepremlčaných pohľadávk sa stáva opravná položka daňovo uznateľným výdavkom, ak bola pohľadávka zahrnutá do zdaniteľných príjmov a dlžník ju úplne alebo čiastočne nezaplatí, ak od doby splatnosti pohľadávky uplynula doba dlhšia ako:

- a) 360 dní, do výšky 20% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva sa zahrnie do výdavkov opravná položka k pohľadávke,
- b) 720 dní, do výšky 50% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva sa zahrnie do výdavkov opravná položka k pohľadávke,
- c) 1080 dní, do výšky 100% menovitej hodnoty pohľadávky alebo jej nesplatennej časti bez príslušenstva sa zahrnie do výdavkov opravná položka k pohľadávke.“⁵

„Ak sa pohľadávka prihlási v lehote určenej v uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o povolení reštrukturalizácie, tak sa opravná položka k pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom konaní a reštrukturalizačnom konaní stáva daňovým výdavkom do výšky menovitej hodnoty pohľadávk bez ich príslušenstva alebo obstarávacej ceny pohľadávk.“⁶

Keďže účtovanie o zákonných opravných položkách je to isté ako účtovanie o opravných položkách k pohľadávkam, ktoré nie sú daňovo uznateľným výdavkom, je nutné

⁵ Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z príjmov, v platnom znení

⁶ Taktiež

aby účtovná jednotka viedla analytický účet 547- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam a analytický účet 391- Opravné položky k pohľadávkam.

2.3. Zrovnanie opravných položiek podľa platnej legislatívy v Českej republike a v Slovenskej republike

Tvorba a zrušenie opravných položiek podľa platnej legislatívy v Českej republike a v Slovenskej republike je podobné. V oboch krajinách sú opravné položky tvorené k tým istým druhom majetku. Rozdiely nastávajú iba pri účtovaní a pri oceňovaní dlhodobých pohľadávok.

Podľa českej legislatívy sa používajú na účtovanie o opravných položkách nákladové účty číslo: 558- Tvorba a zúčtovanie zákonných opravných položiek v prevádzkovej činnosti, 559- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek v prevádzkovej činnosti a 579- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek vo finančnej oblasti. Podľa slovenskej legislatívy sú tieto nákladové účty vytvorené priamo k danému druhu aktiva: 505- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k zásobám, 547- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam, 553- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku a 565- Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k finančnému majetku.

Odlišnosť v účtovaní nastáva u zásob v položkách: nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby, výrobky a zvieratá. Podľa českej legislatívy sa využíva na zaúčtovanie opravnej položky k týmto druhom zásob na vrub príslušný nákladový účet, tak ako je tomu u všetkých ostatných účtovaní o opravných položkách. V slovenskej legislatíve sa miesto nákladového účtu využíva účet z účtovnej skupiny 61- Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob.

Odlišnosť účtovania nastáva aj pri vyradení majetku z účtovníctva, ak k tomuto majetku bola vytvorená opravná položka. Podľa českej legislatívy, zrušenie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva sa účtuje opačným zápisom ako je tvorba opravnej položky. Podľa slovenskej legislatívy sa táto skutočnosť účtuje na vrub opravnej položky súvzťažne na príslušný účet aktiva, poprípade u dlhodobého nehmotného majetku alebo dlhodobého hmotného odpisovaného majetku na príslušný účet oprávok aktiva.

Ďalšia rozdielnosť nastáva pri oceňovaní dlhodobých pohľadávok. Podľa českej legislatívy sú dlhodobé pohľadávky oceňované na báze menovitej hodnoty. Podľa slovenskej

legislatívy sú však dlhodobé pohľadávky oceňované na báze súčasnej hodnoty. Na rozdiel medzi menovitou a súčasnou hodnotou potom musí účtovná jednotka vytvoriť opravnú položku v hodnote vzniknutého rozdielu.

3. Opravné položky podľa Medzinárodných účtovných štandardov

Problematikou opravných položiek sa zaoberá hlavne štandard IAS 36, ktorého názov by sa dal preložiť do slovenčiny ako zníženie hodnoty aktiv. Cieľom tohto štandardu je zabezpečenie toho, aby aktiva spoločnosti boli vykazované v spätne ziskateľnej sume. Aby aktiva spoločnosti neboli nadhodnotené, a tým nevytvárali mylný obraz o finančnej situácii účtovnej jednotky. Čiastkou zníženia hodnoty aktiva sa rozumie kladný rozdiel medzi účtovnou hodnotou a spätne ziskateľnou sumou za aktívum.

3.1. Test na zníženie hodnoty aktiv

Jedným z hlavných požiadavkov tohto štandardu na účtovné jednotky je, aby prevádzali test na zníženie hodnoty aktiv, čo znamená určenie spätne ziskateľnej sumy daného aktiva. Tento test sa prevádza kvôli tomu, aby účtovná hodnota aktiv nebola vyššia ako je spätne ziskateľná suma za tieto aktiva. Avšak tento štandard nevraví o tom, aby sme prevádzali test na zníženie hodnoty u každého aktiva, ale len u toho, u ktorého sú náznaky možného zníženia hodnoty.

Štandard uvádza aj rôzne náznaky, ktoré by mohli znižovať hodnotu aktiv:

- pokles tržnej ceny aktiva nad očakávanú mieru,
- významné zmeny v technologickom, tržnom, ekonomickom alebo legislatívnom prostredí s negatívnym dopadom na účtovnú jednotku,
- zvýšenie tržnej úrokovej miery,
- účtovná hodnota aktiv je vyššia ako jej tržná kapitalizácia,
- zastarávanie alebo fyzické poškodenie aktiva,
- ekonomická výkonnosť aktiva je pod očakávanú mieru.[5]

Tieto náznaky však nie sú limitujúce štandardom a každý náznak by mal byť predmetom posúdenia účtovnej jednotky. V praxi sa kľudne môže stať, že náznak uvedený v štandarde nemusí viesť k určeniu spätne ziskateľnej sumy a náznak neuvedený v štandarde vedie k určeniu spätne ziskateľnej sumy.[5]

Existujú aj výnimky, u ktorých sa musí test na zníženie hodnoty uskutočňovať každoročne ku dňu zostavenia účtovnej závierky. Týmito výnimkami sú nehmotné aktíva s neurčitelnou dobou životnosti, ešte nevyužívané nehmotné aktíva a goodwill.

3.2. Spätné ziskateľná suma

Spätné ziskateľná suma je buď reálna hodnota znížená o náklady spojené s predajom, alebo hodnota z užívania daného aktíva. Ktorá z týchto dvoch hodnôt je vyššia, tá sa považuje za spätné ziskateľnú sumu. Ak by sa stalo, že jedna z týchto hodnôt je preukázateľne vyššia ako účtovná hodnota aktíva, nemusí sa druhá hodnota vôbec určovať, nakoľko dané aktívum nemá zníženú hodnotu.[7]

3.2.1. Reálna hodnota znížená o náklady spojené s predajom

Najlepšie stanovenou reálnou hodnotou zníženou o náklady spojené s predajom je podľa štandardu cena stanovená v skutočnej kúpnej zmluve pri transakcii za obvyklých podmienok, medzi znalými, ochotnými stranami, ktorá je upravená o náklady spojené s predajom. Za náklady spojené s predajom môžeme považovať napríklad právne náklady, kolky, poplatky a podobne. Avšak náklady spojené s ukončením prevádzky alebo reorganizáciou prevádzky nepatria do nákladov spojených s predajom. Ak je aktívum obchodované na trhu s aktívami, potom ďalšou vhodne stanovenou reálnou hodnotou je tržná cena. Tržná cena je ešte znížená o náklady spojené s predajom. Pokiaľ neexistuje kupná zmluva alebo trh s aktívami, účtovná jednotka určí reálnu hodnotu zníženú o náklady spojené s predajom ako ziskateľnú predajnú cenu aktíva zníženú o náklady spojené s predajom.[5]

3.2.2. Hodnota z užívania

„Hodnota z užívania je súčasná hodnota predpokladaných budúcich tokov, ktoré sa očakávajú z ďalšieho užívania aktiva a z jeho vyradenia na konci doby životnosti.“⁷ Z toho vyplýva, že pri výpočte hodnoty z užívania musíme najprv určiť budúce peňažné príjmy a výdaje, ktoré sú spojené s užívaním aktiva a jeho vyradením a previesť tieto budúce peňažné toky na súčasnú hodnotu pomocou diskontovania vhodnou úrokovou mierou.

Hodnota z užívania musí odrážať aj rôzne prvky, ktorými sú napríklad: odhad budúcich peňažných tokov vyplývajúcich z užívania aktiva, očakávaných možných odchýliek v čiastke alebo období týchto budúcich peňažných tokov, časovú hodnotu peňazí vyjadrenú bezrizikovou úrokovou mierou, cena neistoty súvisejúca s aktivom a ďalšie iné faktory.

Na vyčíslenie budúcich peňažných tokov musí účtovná jednotka vytvoriť plán, ktorý má čo najrealistickejší odhad budúcich peňažných tokov z daného aktiva. Tento plán založený na racionálnosti a preukázateľnosti odhadov môže trvať maximálne päť rokov. Pre dlhšie obdobie je nutné vytvoriť plán, ktorý je založený na stálej alebo klesajúcej miere rastu, pokiaľ nejde o jednoznačné použitie rastúcej miery rastu. Do odhadov budúcich peňažných tokov z daného aktiva sa musia zahrnúť plány peňažných príjmov a výdajov, ktoré nastávajú pri pokračovaní využívania aktiva a peňažné toky pri predaji tohto aktiva na konci doby životnosti. Plány peňažných tokov nemajú obsahovať toky spojené s reštrukturalizáciou, ku ktorej sa účtovná jednotka ešte nezaviazala alebo toky spojené s technickým zhodnotením aktiva, pokiaľ ešte nebolo uskutočnené. Taktiež by nemali obsahovať peňažné toky súvisejúce s daňou zo zisku, finančnou činnosťou alebo odpismi.[5]

3.3. Peňažnotvorná jednotka

Určiť spätne ziskateľnú sumu jednotlivého aktiva je v praxi niekedy veľmi obtiažne. Preto účtovná jednotka v takomto prípade pre túto sumu vytvorí peňažnotvornú jednotku. Peňažnotvorná jednotka je najmenšia možná skupina aktiv, u ktorej je možné určiť samostatné a nezávislé peňažné toky. Štruktúra peňažnotvornej jednotky sa počas účtovného

---

⁷ NERUDOVA, D.; BOHUŠOVÁ, H.; SVOBODA, P.; ŠIROKÝ, J. *Harmonizace účetních standardů pro malé a střední podniky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 272 s. ISBN 978-80-7357-500-7, s. 181.

obdobia nesmie meniť. Ak by došlo k opodstatnenej zmene počas účtovného obdobia, musí účtovná jednotka zverejniť detaily tejto zmeny.[7]

3.4. Vykazovanie straty zo zníženej hodnoty

Ak je účtovná hodnota aktiva vyššia ako je jeho spätne ziskateľná suma, potom musí účtovná jednotka znížiť účtovnú hodnotu aktiva na jeho spätne ziskateľnú sumu. Toto zníženie sa nazýva strata zo zníženej hodnoty a musí sa vykázat' okamžite vo výsledovke. Ak vykážeme stratu zo zníženej hodnoty, potom je potrebné aby sme upravili odpisy budúcich období pre dané aktivum tak, aby alokovali novú účtovnú hodnotu v priebehu zostávajúcej doby životnosti aktiva. Ak by zaúčtovaná strata zo zníženej hodnoty nebola daňovo uznateľná, je nutné účtovať o odloženej dani. Pri vykazovaní straty zo zníženej hodnoty nemôže účtovná jednotka znížiť účtovnú hodnotu aktiva pod najvyššiu z týchto čiastok: čistá predajná cena, hodnota z užívania, nula.[7]

3.5. Zvýšenie hodnoty aktiv so zníženou hodnotou

Ku každému rozvahovému dňu má účtovná jednotka povinnosť určiť, či ešte existujú skutočnosti, ktoré viedli ku zníženiu hodnoty aktiv. Ak by takéto náznaky existovali, musí účtovná jednotka odhadnúť spätne ziskateľnú sumu aktiva.

Týmito náznakmi napríklad môže byť:

- prudký nárast tržnej ceny aktiva nad očakávanú mieru,
- významné zmeny v technologickom, tržnom, ekonomickom alebo legislatívnom prostredí s pozitívnym dopadom na účtovnú jednotku,
- zníženie tržnej úrokovej miery,
- ekonomická výkonnosť aktiva je nad očakávanú mieru.[5]

Ak by sa potvrdilo zvýšenie spätne ziskateľnej sumy aktiva nad účtovnú hodnotu príslušného aktiva, účtovná jednotka zvýši účtovnú hodnotu aktiva na jeho spätne ziskateľnú sumu. Zvýšenie účtovnej hodnoty však nesmie prevýšiť účtovnú hodnotu z obdobia tesne pred vykázaním straty zo zníženej hodnoty. Zrušenie alebo zníženie straty zo zníženej

hodnoty aktiva sa vykáže okamžite vo výsledovke. Po vykázaní zrušenia alebo zníženia straty zo zníženej hodnoty musí účtovná jednotka upraviť výšku odpisov aktiva pre budúce obdobia tak, aby alokovali novú účtovnú hodnotu v priebehu zostávajúcej doby životnosti aktiva. Zrušenie alebo zníženie straty zo zníženej hodnoty aktiva sa účtuje ako výnos.[5]

3.6. Zníženie hodnoty zásob

Ďalším významným štandardom upravujúcim opravné položky je štandard IAS 2 s názvom Zásoby. Tento štandard v jednej zo svojich častí upravuje aj zníženie hodnoty zásob.

„Účtovná jednotka je povinná k rozvahovému dňu preceňovať zásoby, pokiaľ sa jedná o zásoby poškodené, zastaralé alebo poklesli ich predajné ceny. Toto precenenie sa vykonáva na zásade opatrnosti.“⁸ Zníženie hodnoty zásob nastáva, keď účtovné ocenenie zásob je vyššie ako je ich možná predajná cena. Suma zníženia hodnoty zásob je vo výške rozdielu medzi obstarávacou cenou zásob a jej čistou realizovateľnou hodnotou. Čistou realizovateľnou hodnotou sa chápe možná predajná cena pri bežnom obchode znížená o odhadované náklady nezbytné nutné k uskutočneniu predaja. Stratu zo zníženej hodnoty zásob zaúčtujeme ako náklad v období, v ktorom sa zníženie ocenenia prejaví.[5]

V prípade keď prestanú pôsobiť vlivy, ktoré mali za následok zníženie hodnoty zásob a tým dôjde k zvýšeniu čistej realizovateľnej hodnoty, je potrebné zvýšiť hodnotu zásob. Toto zvýšenie hodnoty zásob môže byť iba do výšky ocenenia zásob v účtovníctve tesne pred znížením hodnoty zásob. Zrušenie alebo zníženie straty zo zníženej hodnoty zásob sa účtuje ako zníženie nákladov.[7]

---

⁸ NERUDOVÁ, D.; BOHUŠOVÁ, H.; SVOBODA, P.; ŠIROKÝ, J. *Harmonizace účetních standardů pro malé a střední podniky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 272 s. ISBN 978-80-7357-500-7, s. 129.

4. Implementácia opravných položiek podľa Medzinárodných účtovných štandardov vo vybranej nekótovanej spoločnosti

Na vypracovanie tejto časti bakalárskej práce sú použité údaje zo slovenskej spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá sa zaoberá výrobou, predajom a distribúciou piva. Spoločnosť ma hospodársky rok zároveň s kalendárnym rokom. Ak by sa stalo, že táto spoločnosť sa stane emitentom cenných papierov, potom musí svoju účtovnú závierku zostavovať v súlade s Medzinárodnými účtovnými štandardmi. Prvá účtovná závierka spoločnosti tvorená v súlade s Medzinárodnými účtovnými štandardmi musí obsahovať minimálne dve účtovné obdobia. Keby sa spoločnosť rozhodla prejsť na IFRS k 31. decembru 2012, bude jej účtovná závierka obsahovať výkazy za účtovné obdobie roku 2012 a 2011. Zahajovacia súvaha podľa IFRS musí byť potom zostavená k 1. januáru 2011.

V súvahe sa kladie dôraz na opravné položky, preto zo súvahy bude stačiť iba strana aktiv.

Tab. 4.1 Výpis aktiv zo súvahy k 31. decembru 2010

	brutto v €	korekcia v €	netto v €
SPOLU MAJETOK	4 425 737,73	2 324 704,69	2 101 033,04
A. Neobežný majetok	2 610 734,00	1 299 633,12	1 311 100,88
<i>A. I. Dlhodobý nehmotný majetok</i>	<i>49 858,64</i>	<i>49 858,64</i>	
Softvér	45 377,46	45 377,46	
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	4 481,18	4 481,18	
<i>A. II. Dlhodobý hmotný majetok</i>	<i>2 560 875,36</i>	<i>1 249 774,48</i>	<i>1 311 100,88</i>
Pozemky	62 041,09		62 041,09
Stavby	1 226 481,56	343 804,09	882 677,47
Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	1 266 660,87	905 970,39	360 690,48
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	5 691,84		5 691,84
<i>A. III. Dlhodobý finančný majetok</i>			

B. Obežný majetok	1 807 139,38	1 025 071,57	782 067,81
<i>B. I. Zásoby</i>	<i>279 783,55</i>		<i>279 783,55</i>
Materiál	195 016,85		195 016,85
Nedokončená výroba	71 662,40		71 662,40
Výrobky	12 564,53		12 564,53
Tovar	539,77		539,77
<i>B. II. Dlhodobé pohľadávky</i>	<i>4 188,06</i>		<i>4 188,06</i>
Pohľadávky z obchodného styku	331,95		331,95
Iné pohľadávky	3 000,01		3 000,01
Odložená daňová pohľadávka	856,10		856,10
<i>B. III. Krátkodobé pohľadávky</i>	<i>1 513 297,72</i>	<i>1 025 071,57</i>	<i>488 226,15</i>
Pohľadávky z obchodného styku	813 076,90	326 914,17	486 162,73
Daňové pohľadávky a dotácie	177,17		177,17
Iné pohľadávky	700 043,65	698 157,40	1 886,25
<i>B. IV. Finančné účty</i>	<i>9 870,05</i>		<i>9 870,05</i>
Peniaze	4 453,73		4 453,73
Účty v bankách	5 416,32		5 416,32
C. Časové rozlíšenie	7 864,35		7 864,35
Náklady budúcich období dlhodobé	414,25		414,25
Náklady budúcich období krátkodobé	7 450,10		7 450,10

Zdroj: Interný materiál spoločnosti

4.1. Vytvorenie opravných položiek

Účtovná jednotka v korekčnej položke udáva iba odpisy a daňovo účinné opravné položky. Účtovné opravné položky účtovná jednotka netvorí. Z dôvodu zreálnenia hodnoty majetku je nutné zaviesť pre účtovnú jednotku účtovné opravné položky. Opravné položky sa tvoria na základe zásady opatrnosti.

Vytvorenie opravnej položky k pozemkom

Spoločnosť vlastní pozemky, na ktorých sú umiestnené administratívne a výrobné stavby. Nakoľko predajná cena týchto pozemkov znížená o náklady na predaj je v súčasnej dobe 57 000,00€ a v účtovníctve sú ocenené sumou 62 041,09€, je potrebné vytvoriť opravnú položku k pozemkom v sume 5 041,09€

Vytvorenie opravnej položky k stavbám

Spoločnosť vlastní stavby na výrobu a uskladnenie piva a administratívne budovy. Tieto stavby sú v účtovníctve ocenené sumou 1 226 481,56€, oprávky k týmto stavbám sú v sume 343 804,09€. Nakoľko v poslednej dobe došlo k rapídному zníženiu cien stavieb, predpokladaná predajná cena znížená o náklady na predaj je 850 000,00€. Účtovná jednotka by mala preto vytvoriť opravnú položku k stavbám v sume 32 677,47€.

Vytvorenie opravnej položky k samostatným hnutelným veciam a súborom hnutelných vecí

Spoločnosť vlastní samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí, ktoré sú väčšinou tvorené výrobným zariadením. Položka samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí sú v účtovníctve ocenené sumou 1 266 660,87€, oprávky k tomuto majetku sú v sume 905 970,39€. Toto výrobné zariadenie je ale v súčasnosti zastaralé. Aj napriek jeho vysokému odpísaniu, jeho predpokladaná hodnota ďalšieho využitia je 305 000,00€ a predajná cena ešte nižšia. Účtovná jednotka by mala vytvoriť opravnú položku k samostatným hnutelným veciam a súborom hnutelných vecí v sume 55 690,48€

Vytvorenie opravnej položky k materiálu

Materiál eviduje účtovná jednotka v účtovníctve v hodnote 195 016,85€. Nakoľko kvôli dobrej úrode došlo ku koncu roka k zníženiu cien surovín potrebných na výrobu piva a účtovná jednotka vlastní ešte materiál predávaný za vyššie ceny, skutočná predajná hodnota po odčítaní nákladov na predaj materiálu činí 182 816,85€. Účtovná jednotka by mala vytvoriť opravnú položku k materiálu v sume 12 200,00€.

Vytvorenie opravnej položky k nedokončenej výrobe

Nedokončenú výrobu eviduje účtovná jednotka v účtovníctve v hodnote 71 662,40€. Avšak niektoré produkty nedokončenej výroby sú poškodené, a kvôli tomu došlo k zníženiu hodnoty nedokončenej výroby na hodnotu 70 000,00€. Účtovná jednotka by mala kvôli tomuto faktu vytvoriť opravnú položku k nedokončenej výrobe v sume 1 662,40€.

Vytvorenie opravnej položky k výrobkom

Výrobky má účtovná jednotka ocenené v účtovníctve sumou 12 564,53€. Z dôvodu poklesu tržnej hodnoty výrobkov, nová hodnota výrobkov po odčítaní nákladov na predaj výrobkov činí sumu 11 500,00€. Účtovná jednotka by mala vytvoriť opravnú položku k výrobkom v hodnote 1 064,53€.

Vytvorenie opravnej položky k tovaru

Spoločnosť vlastní výrobky vlastnej výroby, ktoré účtovná jednotka predáva vo vlastnej predajni a sú vedené v účtovníctve pod položkou tovar. Položka tovar je v účtovníctve v hodnote 539,77€. Nakoľko došlo k poklesu tržnej hodnoty tovaru, nová hodnota tovaru po odčítaní nákladov na predaj tovaru činí sumu 494,00€. Účtovná jednotka by mala vytvoriť opravnú položku k tovaru v hodnote 45,77€.

Vytvorenie opravnej položky k dlhodobým pohľadávkam

Spoločnosť vlastní dlhodobé pohľadávky. Pre výpočet opravnej položky k dlhodobej pohľadávke je nutné použiť Vzorec 2.1, ktorý nám určí súčasnú hodnotu pohľadávky. Po odpočítaní súčasnej hodnoty pohľadávky od hodnoty pohľadávky, ktorá nám bude vyplatená, dostaneme hodnotu opravnej položky k dlhodobej pohľadávke.

Dlhodobú pohľadávku z obchodného styku eviduje účtovná jednotka v účtovníctve v sume 331,95€. Táto pohľadávka má byť zaplatená do 3 rokov. Pri výpočte súčasnej hodnoty tejto dlhodobej pohľadávky sa použije 10% úroková sadzba. Súčasná hodnota pohľadávky je 249,40€. Účtovná jednotka by mala vytvoriť opravnú položku k dlhodobej pohľadávke z obchodného styku v hodnote 82,55€.

Inú dlhodobú pohľadávku eviduje účtovná jednotka v účtovníctve v sume 3 000,01€. Táto pohľadávka má byť zaplatená do 5 rokov. Pri výpočte súčasnej hodnoty tejto dlhodobej pohľadávky sa použije 15% úroková sadzba. Súčasná hodnota pohľadávky je 1 491,54€. Účtovná jednotka by mala vytvoriť k položke iné dlhodobé pohľadávky opravnú položku v hodnote 1 508,47€.

Vytvorenie opravnej položky ku krátkodobým pohľadávkam

Účtovná jednotka by si mala v internej smernici zakotviť, že pri krátkodobej pohľadávke s dobou po splatnosti nad 180 dní sa bude vytvárať opravná položka k pohľadávke vo výške 50% menovitej hodnoty tejto pohľadávky. Dôvodom je, že obvykle sa pri pohľadávke s dobou po splatnosti dlhšou ako je 180 dní, predpokladá 50% pravdepodobnosť úhrady tejto pohľadávky. A ak by sa jednalo o krátkodobú pohľadávku po splatnosti dlhšie ako jeden rok, opravná položka k tejto pohľadávke by bola v plnej výške menovitej hodnoty pohľadávky.

Krátkodobé pohľadávky z obchodného styku eviduje účtovná jednotka v účtovníctve v sume 813 076,90€. K niektorým pohľadávkam už sú vytvorené daňovo účinné opravné položky v hodnote 326 914,17€.

Ku krátkodobým pohľadávkam z obchodného styku v sume 121 004,06€ však nie sú vytvorené žiadne opravné položky, aj keď už sú po splatnosti 201 dní. Účtovná jednotka by k týmto pohľadávkam mala vytvoriť opravné položky vo výške 50% menovitej hodnoty týchto pohľadávok

Ku krátkodobým pohľadávkam z obchodného styku v sume 46 218,30€ nie sú vytvorené žiadne opravné položky, aj keď ich splatnosť vypršala pred 14 mesiacmi. Účtovná jednotka by mala vytvoriť opravné položky vo výške 100% menovitej hodnoty týchto pohľadávok.

Nakoniec by teda mala účtovná jednotka zvýšiť hodnotu opravnej položky ku krátkodobým pohľadávkam z obchodného styku o sumu 106 720,33€ a konečný stav opravnej položky ku krátkodobým pohľadávkam z obchodného styku by mal byť 433 634,50€.

Tab. 4.2 Výpis aktiv zo súvahy k 31. decembru 2010 po zavedení účtovných opravných položiek

	brutto v €	korekcia v €	netto v €
SPOLU MAJETOK	4 425 737,73	2 541 397,78	1 884 339,95
A. Neobežný majetok	2 610 734,00	1 393 042,16	1 217 691,84
<i>A. I. Dlhodobý nehmotný majetok</i>	<i>49 858,64</i>	<i>49 858,64</i>	
Softvér	45 377,46	45 377,46	
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	4 481,18	4 481,18	
<i>A. II. Dlhodobý hmotný majetok</i>	<i>2 560 875,36</i>	<i>1 343 183,52</i>	<i>1 217 691,84</i>
Pozemky	62 041,09	5 041,09	57 000,00
Stavby	1 226 481,56	376 481,56	850 000,00
Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	1 266 660,87	961 660,87	305 000,00
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	5 691,84		5 691,84
<i>A. III. Dlhodobý finančný majetok</i>			
B. Obežný majetok	1 807 139,38	1 148 355,62	658 783,76
<i>B. I. Zásoby</i>	<i>279 783,55</i>	<i>14 972,70</i>	<i>264 810,85</i>
Materiál	195 016,85	12 200,00	182 816,85
Nedokončená výroba	71 662,40	1 662,40	70 000,00
Výrobky	12 564,53	1 064,53	11 500,00
Tovar	539,77	45,77	494,00
<i>B. II. Dlhodobé pohľadávky</i>	<i>4 188,06</i>	<i>1 591,02</i>	<i>2 597,04</i>
Pohľadávky z obchodného styku	331,95	82,55	249,40
Iné pohľadávky	3 000,01	1 508,47	1 491,54
Odložená daňová pohľadávka	856,10		856,10
<i>B. III. Krátkodobé pohľadávky</i>	<i>1 513 297,72</i>	<i>1 131 791,90</i>	<i>381 505,82</i>
Pohľadávky z obchodného styku	813 076,90	433 634,50	379 442,40
Daňové pohľadávky a dotácie	177,17		177,17
Iné pohľadávky	700 043,65	698 157,40	1 886,25
<i>B. IV. Finančné účty</i>	<i>9 870,05</i>		<i>9 870,05</i>
Peniaze	4 453,73		4 453,73

Účty v bankách	5 416,32		5 416,32
C. Časové rozlíšenie	7 864,35		7 864,35
Náklady budúcich období dlhodobé	414,25		414,25
Náklady budúcich období krátkodobé	7 450,10		7 450,10

Na strane pasív sa zníži položka hospodársky výsledok bežného účtovného obdobia pred zdanením o sumu 216 693,09€, keďže opravné položky sú nákladovou položkou v účtovníctve.

4.2. Prvý prechod na Medzinárodné účtovné štandardy z pohľadu opravných položiek

Medzinárodné účtovné štandardy tolerujú národnú legislatívu v oblasti opravných položiek. Preto aj vravia, aby účtovná jednotka pri prvom prechode na IFRS zachovala opravné položky v hodnote, v akej ich vytvorila v národnej legislatíve. To odbremeňuje účtovnú jednotku od úprav opravných položiek. Avšak po prvom prechode účtovnej jednotky na IFRS sa už účtovná jednotka musí riadiť pravidlami pre zníženie hodnoty aktív. Pri prvom prechode na IFRS sa položky aktív a pasív prevádzajú z národnej legislatívy na IFRS v netto hodnote.

Z toho vyplýva, že vybraná slovenská spoločnosť pri prvom prechode na IFRS sa nebude zaoberať úpravami hodnoty opravných položiek, ale jednoducho iba prepíše sumy aktív ku ktorým sú vytvorené opravné položky v netto hodnote.

4.3. Zmeny zníženia hodnoty aktiv (opravných položiek) u spoločnosti v roku 2011 pri rozhodnutí tvoriť účtovnú závierku v súlade s Medzinárodnými účtovnými štandardmi

V účtovnom období roku 2011 by sa vybraná slovenská spoločnosť riadila pravidlami IFRS pre zmeny zníženia hodnoty aktiv (opravných položiek), ak by k 31. decembru 2012 chcela tvoriť účtovnú závierku v súlade s Medzinárodnými účtovnými štandardmi.

V roku 2011 došlo k niektorým zmenám v sume zmeny zníženia hodnoty aktiv. Pre názornosť sú zachované údaje z roku 2010.

Zníženie straty zo zníženej hodnoty pozemkov

K pozemkom, ktoré sú vedené v účtovníctve v sume 62 041,09€ je vytvorená opravná položka v hodnote 5 041,09€. Na trhu s nehnuteľnosťami došlo k rastu cien, a tým sa zvýšila aj predajná cena pozemkov. Predajná cena pozemkov znížená o náklady na predaj je 60 000,00€. Hodnota z užívania pozemkov je v sume 57 000,00€. Účtovná jednotka kvôli tomuto faktu zníži stratu zo zníženej hodnoty pozemkov o 3 000,00€.

Zníženie straty zo zníženej hodnoty stavieb

K stavbám, ktoré sú vedené v účtovníctve v sume 1 226 481,56€ sú oprávky v hodnote 343 804,09€ a je vytvorená opravná položka v sume 32 677,47€. Na trhu s nehnuteľnosťami došlo k oživeniu, a preto je predajná cena stavieb znížená o náklady na predaj 860 000,00€. Hodnota z užívania je 845 000,00€. Účtovná jednotka zníži stratu zo zníženej hodnoty o 10 000,00€.

Zníženie straty zo zníženej hodnoty materiálu

K materiálu, ktorý je vedený v účtovníctve v sume 195 016,85€ je vytvorená opravná položka v hodnote 12 200,00€. Počas roka došlo k opätovnému zvýšeniu cien materiálu, a preto je predajná cena materiálu znížená o náklady nutné na predaj 195 100,00€. Keďže

zvýšenie hodnoty zásob môže byť maximálne do hodnoty ocenenia zásob v účtovníctve pred jeho znížením, účtovná jednotka zníži stratu zo zníženej hodnoty o 12 200,00€.

Zníženie straty zo zníženej hodnoty výrobkov

K výrobkom, ktoré sú vedené v účtovníctve v sume 12 564,53€ je vytvorená opravná položka v hodnote 1 064,53€. Počas roka došlo k zvýšeniu tržných cien výrobkov a predajná cena znížená o náklady nutné na predaj je 12 564,53€. Účtovná jednotka zníži stratu zo zníženej hodnoty o sumu 1 064,53€.

Zníženie straty zo zníženej hodnoty tovaru

K tovaru, ktorý je vedený v účtovníctve v sume 539,77€ je vytvorená opravná položka v hodnote 45,77€. Počas roka došlo k zvýšeniu tržných cien tovaru a predajná cena znížená o náklady nutné na predaj je 539,77€. Účtovná jednotka zníži stratu zo zníženej hodnoty o sumu 45,77€.

Zníženie straty zo zníženej hodnoty dlhodobých pohľadávok

Dlhodobé pohľadávky je potrebné v súlade s IFRS oceňovať na báze ich súčasnej hodnoty.

Dlhodobú pohľadávku z obchodného styku eviduje účtovná jednotka v účtovníctve v sume 331,95€ a je k nej vytvorená opravná položka v hodnote 82,55€. Táto pohľadávka má byť zaplatená do 2 rokov. Pri výpočte novej súčasnej hodnoty tejto dlhodobej pohľadávky sa použije 8% úroková sadzba. Súčasná hodnota tejto pohľadávky je 284,59€. Účtovná jednotka zníži stratu zo zníženej hodnoty o sumu 35,19€.

Inú dlhodobú pohľadávku eviduje účtovná jednotka v účtovníctve v sume 3 000,01€ a je k nej vytvorená opravná položka v hodnote 1 508,47€. Táto pohľadávka má byť zaplatená do 4 rokov. Pri výpočte novej súčasnej hodnoty tejto dlhodobej pohľadávky sa použije 12% úroková sadzba. Súčasná hodnota tejto pohľadávky je 1 906,56€. Účtovná jednotka zníži stratu zo zníženej hodnoty o sumu 415,02€.

Zníženie straty zo zníženej hodnoty krátkodobých pohľadávok

Ku krátkodobým pohľadávkam z obchodného styku v celkovej sume 46 218,30€ sú vytvorené opravné položky v hodnote 46 218,30€, nakoľko ich splatnosť vypršala pred viac ako jedným rokom. Účtovnej jednotke bol poskytnutý prísľub zaplataenia všetkých týchto pohľadávok v plnej sume k 1. januáru 2012. Účtovná jednotka zníži stratu zo zníženej hodnoty o sumu 46 218,30€.

Časové rozlíšenie

Časové rozlíšenie je vnímané ako bežné pohľadávky a záväzky.

Tab. 4.3 Výpis aktiv zo súvahy k 31. decembru 2011

	netto k 1.12.2011 v €	úprava v €	netto k 31.12.2011 v €
SPOLU MAJETOK	1 884 339,95	72 978,81	1 957 318,76
A. Neobežný majetok	1 217 691,84	13 000,00	1 230 691,84
<i>A. I. Dlhodobý nehmotný majetok</i>			
Softvér			
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok			
<i>A. II. Dlhodobý hmotný majetok</i>	<i>1 217 691,84</i>	<i>13 000,00</i>	<i>1 230 691,84</i>
Pozemky	57 000,00	3 000,00	60 000,00
Stavby	850 000,00	10 000,00	860 000,00
Samostatné hnuiteľné veci a súbory hnuiteľných vecí	305 000,00		305 000,00
Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	5 691,84		5 691,84
<i>A. III. Dlhodobý finančný majetok</i>			
B. Obežný majetok	658 783,76	59 978,81	718 762,57
<i>B. I. Zásoby</i>	<i>264 810,85</i>	<i>13 310,30</i>	<i>278 121,15</i>
Materiál	182 816,85	12 200,00	195 016,85
Nedokončená výroba	70 000,00		70 000,00
Výrobky	11 500,00	1 064,53	12 564,53

Tovar	494,00	45,77	539,77
<i>B. II. Dlhodobé pohľadávky</i>	<i>2 597,04</i>	<i>450,21</i>	<i>3 047,25</i>
Pohľadávky z obchodného styku	249,40	35,19	284,59
Iné pohľadávky	1 491,54	415,02	1 906,56
Odložená daňová pohľadávka	856,10		856,10
<i>B. III. Krátkodobé pohľadávky</i>	<i>381 505,82</i>	<i>46 218,30</i>	<i>427 724,12</i>
Pohľadávky z obchodného styku	379 442,40	46 218,30	425 660,70
Daňové pohľadávky a dotácie	177,17		177,17
Iné pohľadávky	1 886,25		1 886,25
<i>B. IV. Finančné účty</i>	<i>9 870,05</i>		<i>9 870,05</i>
Peniaze	4 453,73		4 453,73
Účty v bankách	5 416,32		5 416,32

4.4. Zrovnanie opravných položiek podľa českej alebo slovenskej legislatívy a podľa Medzinárodných účtovných štandardov

Zníženie hodnoty aktiv je v Medzinárodných účtovných štandardoch oveľa detailnejšie popísané ako v českej alebo slovenskej legislatíve.

V Medzinárodných účtovných štandardoch sú uvedené náznaky, ktoré môžu smerovať k zníženiu hodnoty aktiv, alebo ak už bola znížená hodnota aktiva, tak náznaky, ktoré by mohli smerovať k opätovnému zvýšeniu hodnoty aktiva. V českej alebo slovenskej legislatíve žiadne takéto náznaky nie sú uvedené.

Veľkým rozdielom medzi českou alebo slovenskou legislatívou a Medzinárodnými účtovnými štandardmi v oblasti opravných položiek je, že opravné položky podľa Medzinárodných účtovných štandardov môžeme tvoriť k akémukoľvek aktivu, ale podľa českej alebo slovenskej legislatívy je presne určené k akým druhom aktiv sa má tvoriť opravná položka.

Opravné položky podľa Medzinárodných účtovných štandardov sa nemusia tvoriť ku konkrétnemu aktivu ako je to uvedené v českej alebo slovenskej legislatíve, ale môžu sa tvoriť aj k peňažnotvornej jednotke. Peňažnotvorná jednotka je najmenšia možná skupina aktiv, u ktorej je možné určiť samostatné a nezávislé peňažné toky.

5. Záver

Opravné položky sa účtujú na základe výsledkov inventarizácie. Tvorja sa na základe zásady opatrnosti. V účtovníctve sa tvoria k jednotlivým druhom majetku účtovnej jednotky. Opravná položka vždy súvisí s konkrétnym aktívom. Tvorba opravných položiek nastáva, ak dôjde k zníženiu ocenenia majetku v účtovníctve. Opravná položka sa účtuje v sume opodstatneného predpokladu zníženia hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. Opravná položka nemá aktívny zostatok. Opravné položky sa dajú rozčleniť na opravné položky k: dlhodobému majetku, zásobám, finančnému majetku a pohľadávkam. Zrušenie opravnej položky nastáva pri vyradení majetku z účtovníctva, alebo pri zániku opodstatnenosti predpokladu trvania zníženej hodnoty majetku.

Opravné položky podľa českej a slovenskej legislatívy sú tvorené k tým istým druhom majetku. Jediné rozdiely nastávajú v účtovaní o opravnej položke a v ocenení u dlhodobých pohľadávok.

Podľa českej legislatívy sú nákladové účty k opravnej položke rozdelené na účty číslo: 558- Tvorba a zúčtovanie zákonných opravných položiek v prevádzkovej činnosti, 559- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek v prevádzkovej činnosti a 579- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek vo finančnej oblasti. Podľa slovenskej legislatívy sú nákladové účty vytvorené priamo k danému druhu aktíva: 505- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k zásobám, 547- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam, 553- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku a 565- Tvorba a zúčtovanie opravnej položky k finančnému majetku.

Výraznou odlišnosťou je aj účtovanie u zásob v položkách: nedokončená výroba, polotovary vlastnej výroby, výrobky a zvieratá. Podľa českej legislatívy sa účtuje o týchto zásobách na vrub účtu 559- Tvorba a zúčtovanie opravných položiek v prevádzkovej činnosti súvzťažne k príslušnému účtu opravnej položky. Podľa slovenskej legislatívy sa práve u týchto zásob ako u jediného majetku, ku ktorému je tvorená opravná položka, nepoužíva pri účtovaní nákladový účet, ale príslušný účet z účtovnej skupiny 61- Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob súvzťažne k príslušnému účtu opravnej položky.

Účtovanie zrušenia opravnej položky pri vyradení majetku z účtovníctva, napríklad pri predaji, likvidácii, darovaní, je rozdielne podľa českej, a podľa slovenskej legislatívy. Podľa českej legislatívy sa zrušenie opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva účtuje opačným zápisom ako je tvorba opravnej položky, čiže sa účtuje na vrub opravná

položka súvzťažne na príslušný nákladový účet ku opravnej položke. Týmto zápisom sa zruší opravná položka k majetku a majetok sa odpíše v cene, akú mal pred vytvorením opravnej položky. Podľa slovenskej legislatívy je účtovanie o zrušení opravnej položky z dôvodu vyradenia majetku z účtovníctva odlišné. Účtujeme túto skutočnosť na vrub opravnej položky súvzťažne na príslušný účet aktiva, poprípade u dlhodobého nehmotného majetku alebo dlhodobého hmotného odpisovaného majetku na príslušný účet oprávok aktiva. Týmto zápisom sa zruší opravná položka k majetku a majetok sa odpíše v cene, akú mal po vytvorení opravnej položky.

Dlhodobé pohľadávky sú podľa českej legislatívy oceňované na báze menovitej hodnoty. Dlhodobé pohľadávky podľa slovenskej legislatívy sú oceňované na báze súčasnej hodnoty. Súčasná hodnota sa musí vykázať v účtovnej závierke a na rozdiel medzi menovitou a súčasnou hodnotou sa musí vytvoriť opravná položka.

Zníženie hodnoty aktiv podľa Medzinárodných účtovných štandardov je v podstate určenie spätne získateľnej sumy. Spätne získateľná suma je buď reálna hodnota znížená o náklady na predaj, alebo hodnota z užívania. Vyberie sa vždy hodnota, ktorá je vyššia. Tento postup je podobný aj v českej a slovenskej legislatíve, kde sa na základe zásady opatrnosti vytvorí opravná položka.

Podľa Medzinárodných účtovných štandardov sú popísané náznaky, ktoré by mohli mať za následok zníženie hodnoty aktiv. U slovenskej alebo českej legislatívy tomu tak nie je a je iba napísané, že opravná položka sa vytvára na základe inventarizácie, ak sú náznaky pre zníženie hodnoty aktiv. Taktiež aktiva ako nehmotné aktiva s neurčitelnou dobou životnosti, ešte nevyužívané nehmotné aktiva a goodwill sa podľa IFRS musia každoročne testovať, či náhodou nedošlo k ich zníženiu hodnoty.

Veľkým rozdielom je aj, že podľa Medzinárodných účtovných štandardov môžeme znížiť hodnotu akéhokoľvek aktiva. V českej alebo slovenskej legislatíve je presne určené ku ktorému aktivu môžeme vytvoriť opravnú položku.

Opravné položky tvorené podľa slovenskej alebo českej legislatívy sú tvorené vždy ku konkrétnemu aktivu. U opravných položiek podľa IFRS tomu tak nemusí byť, nakoľko rešpektuje znížiť hodnotu peňažnotvornej jednotky. Peňažnotvorná jednotka je najmenšia možná skupina aktiv, u ktorej je možné určiť samostatné a nezávislé peňažné toky.

Dlhodobé pohľadávky sa podľa IFRS musia oceňovať na báze súčasnej hodnoty a na rozdiel medzi menovitou a súčasnou hodnotou pohľadávky sa vytvorí opravná položka. Podľa českej legislatívy sa na ocenenie dlhodobých pohľadávok používa menovitá hodnota, a tým sa nevytvára žiadna opravná položka. Podľa slovenskej legislatívy sa vytvárajú opravné položky

k dlhodobým pohľadávkam z titulu precenenia na súčasnú hodnotu tak isto, ako je tomu podľa Medzinárodných účtovných štandardov. Dalo by sa povedať, že slovenská legislatíva sa týmto krokom chcela priblížiť k účtovaniu podľa Medzinárodných účtovných štandardov.

Prvý prechod na účtovanie podľa IFRS je v účtovníctve z oblasti opravných položiek veľmi jednoduchým krokom, keďže IFRS toleruje vytvorené opravné položky podľa národnej legislatívy. To znamená pre účtovnú jednotku, že nemusí nijak preceňovať alebo inak meniť hodnotu opravnej položky, ale proste ju len jednoducho zachovať vo vytvorenej výške podľa národnej legislatívy. Ale potom už ako účtovná jednotka účtuje podľa IFRS sa musí riadiť pravidlami pre zníženie hodnoty aktiv platnými podľa IFRS.

Zoznam použitej literatúry

a) Knihy

- 1) CENIGOVÁ, A. *Podvojné účtovníctvo podnikateľov*. 11. vyd. Bratislava: Ceniga, 2010. 656 s. ISBN 978-80-969946-2-5.
- 2) JÍLEK, J.; SVOBODOVÁ, J. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2011*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 432 s. ISBN 978-80-247-3427-9.
- 3) KOLEKTIV AUTORŮ. *MERITUM Účetnictví podnikatelů 2010*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 692 s. ISBN 978-80-7357-526-7.
- 4) KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. 1. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2009. 215 s. ISBN 978-80-248-2149-8.
- 5) KRUPOVÁ, L. *IFRS Mezinárodní standardy účetního výkaznictví*. 1. vyd. Praha: VOX, 2009. 804 s. ISBN 978-80-86324-76-0.
- 6) MLÁDEK, R. *Postupy účtování podle IFRS*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. 352 s. ISBN 987-80-87212-13-4.
- 7) NERUDOVÁ, D.; BOHUŠOVÁ, H.; SVOBODA, P.; ŠIROKÝ, J. *Harmonizace účetních standardů pro malé a střední podniky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 272 s. ISBN 978-80-7357-500-7.

b) Časopisy

- 8) HUDECOVÁ, I. Opravné položky 2009. *Poradca*, 2010, roč. 11, č. 5, s. 26. ISSN 1335-1583.

c) Právne predpisy

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platnom znení
- Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu, v platnom znení
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., v platnom znení
- Český účetní standard pro podnikatele č. 005
- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platnom znení
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platnom znení
- Zákon č. 431/2002 Z. z., o účtovníctve, v platnom znení
- Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmov, v platnom znení
- Opatrenie MF SR č. MF/25814/2006-74, ktorým sa stanovili podrobnosti o postupoch účtovania pre podnikateľov účtujúcich v podvojnóm účtovníctve, v platnom znení

Zoznam skratiek

ČR	Česká republika
č.	číslo
D	Dal
IAS/IFRS	Medzinárodné účtovné štandardy
Kč	Koruna česká
MD	Má dať
MF	Ministerstvo financií
Sb.	Zbierka zákonov
SR	Slovenská republika
Tab.	Tabuľka
Z. z.	Zbierka zákonov
€	Euro

Prehlásenie o využití výsledkov bakalárskej práce

Prehlasujem, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostrave dňa 11. mája 2011

.....
Adrián Gireth

Adresa trvalého pobytu študenta:

Javorová 2, Žilina, 010 07, SR

Prílohy

- 1) Účtovná osnova pre podnikateľov v Slovenskej republike
- 2) Účtovná osnova pre podnikateľov v Českej republike